

10 Hundraåring
i nytt ljus

12 Konservering av taket
i Karl XI:s galleri

36 I Santo Stefano di Sessanio
väcks minnen till liv

12

Kulturvärden utges av Statens fastighetsverk med fyra nummer om året

Postadress Box 2263, 103 16 Stockholm

Gatuadress Järntorget 84

Telefon 08-696 70 00

Telefax 08-696 70 01

E-post kulturvarlden@sfv.se

www.sfv.se

ISSN 1104-845X

Ansvarig utgivare och redaktör

Hans Landberg

Artikelförfattarna svarar för artiklarnas innehåll. Endast artiklar signerade svf samt s. 3 uttrycker myndighetens åsikt.

Medverkande i detta nummer

Ewa Björdell, Micael Ekberg, Kristin Fyrand, Linda Hinners, Bo Jonsson, Eva Jämerot, Samuel Karlsson, Hans Landberg, Mats Carlsson Lénart, Lena Siewert, Monica Strandell, Elisabet Lorenz-Werner.

Foto/Illustrationer

Ewa Björdell 12, 14, 15, 16, 17, 20b, 21; Anders Bodin 43b; Nina Broberg 2, 3, 13; Anna Eriksson 42a; Åke Eriksson 22; Europa Nostra Archives 35b, c, d; HGK 20a; Linda Hinners 18, 19; Samuel Karlsson 23, 24, 25, 26, 27a; Stevan Kordic 32; Kreativljus 10, 11; Åke E:son Lindman 5, 6b, 8, 9, 28, 30, 33, 35a, 44; Mats Carlsson Lénart 6a; Lena Löfgren-Uppsäll 42b; Oktod 7; Monica Strandell 34, 36, 37, 38, 39, 40, 41; Elisabet Lorenz-Werner 29, 31.

Omslag

Plafondmålningarna i taket på Karl XI:s galleri görs försiktigt rent med pensel. Foto: Ewa Björdell.

Produktion Statens fastighetsverk

Layout och typografi Marie Glase

Tryckeri Trydells, Laholm

Prenumeration Se sista sidan!

www.kulturvarlden.se

Utges av Statens fastighetsverk

Europa Nostra – Vårt Europa – arbetar sedan 1963 med att sprida kunskap om vårt gemensamma europeiska kulturarv. Genom bland annat den årliga tävlingen om Europa Nostra Awards vill man skapa uppmärksamhet kring speciellt lyckade restaureringar och framstående bevarandeinsatser runt om i Europa. De projekt som uppmärksammats genom åren har spänt över hela skalan från enkla kojor till katedraler och från antiken till modernismen. Från och med i år finns Europa Nostra Sverige som paraplyorganisation för Europa Nostras svenska medlemmar, och i det här numret av Kulturvärden berättar ordföranden Catherine Paues von Arnold om arbetet både lokalt och internationellt.

Även om vårt europeiska arv är gemensamt finns det stora skillnader i hur man ser på restaurering och bevarande i olika länder. Vid den nyligen avslutade restaureringen av Karl XI:s galleri på Kungliga slottet i Stockholm har man gått mycket varsamt tillväga. Målning och förgyllning har rengjorts, men man har varit mycket försiktig med att förbättra och retuschera. Parkettgolvet har lagats och förstärkts helt osynligt från undersidan så att spåren av 300 års slitage fortfarande syns. Då galleriets förebild, Spegelgalleriet i Versailles, nyligen restaurerades revs parketten ut och ersattes med nyttilverkad. Takets dekorationer bättrades och nyförgylldes så att det färdiga resultatet såg ut precis som då galleriet var nytt. Med vår svenska syn på restaurering skulle vi nog säga att man suddade ut 300 års historia med den restaureringen. Tre artiklar i det här numret av Kulturvärden handlar om Karl XI:s galleri och hur vi ser på restaureringsfrågor i Sverige och på Statens fastighetsverk.

3 LEDARE Kulturutredningen och nationella kulturarvet

4 Godnatt
– fästningsfyren på Karlskrona redd

10 Hundraåring i nytt ljus

12 Konservering av taket
i Karl XI:s galleri

17 ”De fransöske hantverkarna
på Stockholms slott”

22 Under kungligheternas fötter

28 En oas för koncentrerad
forskning

32 Europas kulturarv

36 I Santo Stefano di Sessanio
väcks minnen till liv

42 Notiser

44 Kasper Salinpriset
till House of Sweden – Uthyes!

28

36

www.kulturvarlden.se

Kulturutredningen och nationella kulturarvet

Kulturutredningen har ett omfattande uppdrag. Utredningen ska se över kulturpolitiken, dess inriktning och arbetsformer. Däri ingår bland annat att överväga behovet av förändringar i de nationella målen för kulturpolitiken, möjligheten att tydliggöra statens långsiktiga uppgifter och åtaganden inom kulturområdet samt prioriteringar av statens insatser. Därutöver ska också den statliga förvaltningsorganisationen på kulturområdet behandlas.

Direktiven går inte närmare in på behovet av specifika förändringar på kulturmiljöområdet. Några utgångspunkter ges dock. I fråga om kulturarvet anges att det ska vara en angelägenhet och rättighet för alla. Staten bör enligt direktiven bland annat främja strävanden till bildning, vård och förmedling av kulturarvet över generationsgränserna. Uppgiften att förändra myndighetsstrukturen till färre myndigheter torde nog gälla även kulturmiljöområdet.

De nu gällande övergripande målen för kulturmiljöarbetet slogs fast av riksdagen för närmare tio år sedan. De är:

- Ett försvarat och bevarat kulturarv
- Ett hållbart samhälle med goda och stimulerande miljöer och med kulturmiljöarbetet som en drivande kraft i omställningen till ett hållbart samhälle
- Allas förståelse, delaktighet och ansvarstagande för den egna kulturmiljön
- Nationell och internationell solidaritet och respekt för olika gruppers kulturarv.

När det gäller den första punkten anges i propositionen att verksamheten i god tid ska uppmärksamma och påtala hoten mot kulturmiljön. Det kräver bland annat att kulturmiljöverksamheten systematiskt följer och analyserar samhällsutvecklingen och dess inverkan på kulturarvet.

De övergripande målen för kulturmiljöarbetet är i hög grad gällande för det nationella kulturarvet. Statens fastighetsverk (sfv) förvaltar. sfv arbetar systematiskt när det gäller att nå målen. sfv uppmärksammar också regeringen återkommande på

förhållanden som har betydelse för inte minst bevarandet av de kulturvärden sfv har att förvalta. sfv är också mån om att regeringen ska få så bra beslutsunderlag som möjligt inför beslut om att tillföra det nationella kulturarvet nya objekt som sfv förutsätts förvalta.

En viktig fråga i sammanhanget är naturligtvis hur finansieringen av bevarandet ska ske. När det gäller det nationella kulturarvet som inrymmer statliga museer och teatrar är naturligtvis frågan om hyressättning av helt avgörande betydelse. I fråga om Kungliga slott och befästningar med flera fastigheter där kostnaderna inte kan täckas via hyror sker numera finansiering av underskott via anslag. I båda fallen är det naturligtvis av största betydelse att det finns en långsiktighet som ger möjligheter att på ett effektivt sätt bevara de klenoder som ingår i det nationella kulturarvet.

Med sin centrala position för det så betydelsefulla nationella kulturarvet väntar sfv naturligtvis med spänning på resultatet av kulturutredningen. Vad kommer den att innebära för möjligheterna att förvalta det nationella kulturarvet till gagn för nuvarande och kommande generationer?

BO JONSSON
Generaldirektör

